

Αγγελιοφόρος της Κυριακής

3 Μαρτίου 2002

Σάββας Πατσαλίδης

Είναι εμφανές ότι τα κείμενα που απαρτίζουν την παράσταση «Do you love me?» («Μ' αγαπάς;», Κόμποι και Τα δεδομένα της ζωής) μπορεί να έχουν το ειδικό λογοτεχνικό τους ενδιαφέρον δεν είναι όμως και ότι καλύτερο ή πιο στέρεο μπορεί να έχει κανείς για να κάνει θέατρο. Με τον τρόπο που κέντησε τη σύνθεσή της όμως η Όλγα Ποζέλη, έδειξε να γνωρίζει καλά και το «τι» και το «πώς» των πραγμάτων. Σωστά άφησε απ' έξω τη γενικότερη ψυχιατρική εικόνα των γραπτών του Λενγκ και επικεντρώθηκε αποκλειστικά σε θέματα που αφορούν στον έρωτα, στην επικοινωνία, στις ανθρώπινες σχέσεις και νευρώσεις, δίνοντας έτσι στη δουλειά της την απαιτούμενη πυκνότητα και σκηνική ευελιξία. Ούτε φλυαρίες ούτε παραξενιές με κοινοτοπίες και άστοχους ελιτισμούς. Έξυπνο και καλά συγκροτημένο το σκηνικό της «άπλωμα», μέσα από μια θεατρικά ευαίσθητη (και ιδεολογικά όσο χρειαζότανε «αθώα»), κόμισε στα καθ' ημάς το βάσανο των ανθρώπινων σχέσεων, όπως αυτές περίπου συμπυκνώνονται στην ιστορία ενός παιδιού που μεγαλώνει σε μια συγκεκριμένη οικογένεια και κουβαλά σε όλη του τη ζωή τα πρώτα ερεθίσματα και τις πρώτες παιδικές πληγές.

Βάζοντας κάτω από τους προβολείς της παράστασης όχι μόνο τα άτομα αλλά και τις σχέσεις μεταξύ τους όπως αυτές διαμορφώνονται μέσα στην οικογένεια, καθώς επίσης και την ίδια την οικογένεια ως σύστημα, η Ποζέλη κατάφερε με τρόπο θεατρικά λειτουργικό να δημιουργήσει «έλικες παρανοήσεων», που έπαιζαν διαρκώς με την επικοινωνία και τη ρήξη της, την προσδοκία, την επικύρωση, την επιβεβαίωση - «μ' αγαπάς;» και αμέσως μετα-επιβεβαίωση και μετα-μετα-επιβεβαίωση και φτου κι από την αρχή, κάθε φορά που η πρώτη επιβεβαίωση χρεοκοπεί. Και χρεοκοπεί, όταν το «Εγώ» που την επιδιώκει χρεοκοπεί. Και το «Εγώ» χρεοκοπεί, γιατί είναι εύθραυστο και ευάλωτο, εκτεθειμένο σε μηχανισμούς που δεν μπορεί να ελέγξει. Φαύλος κύκλος, εγχείρημα αδιέξοδο, η λογική του οποίου προσεγγίζει τη «λογική» της παράνοιας.

Δωμάτιο με καθρέφτες ή κάτι σαν οικογενειακή φυλακή με τους ανθρώπους-έγκλειστους ισοβίτες να παρατηρούν τους καθρέφτες σ' αναζήτηση σημείων ζωής, να ρωτούν και να απορούν κάθε φορά που η απόλυτη ανασφάλεια τους καταπλακώνει («μ' αγαπάς;»). Πολλαπλά είδωλα, πολλαπλές απαντήσεις και αντιδράσεις που αντανακλούν τα πολλαπλά τραύματα του «Εγώ». Όμως κανείς δεν κάνει πίσω. Όλοι επιμένουν να ρωτούν, γιατί όλοι έχουν ανάγκη ακόμη και από μια κατά φαντασία επιβεβαίωση, ακόμη και από ένα ψέμα, εάν

αυτό μπορεί να σώσει κάποια κατάσταση. Κι αν συχνά τραυλίζουν, είναι γιατί οι κόμποι, η κοινωνική θηλιά, τους πνίγουν.

Διαλυμένη μεταμοντέρνα πραγματικότητα, μέσα από την οποία η Ποζέλη πετυχαίνει να συμπαρασύρει και το θεατή από την πλασματική επιφάνεια στο βάθος της πολυδαίδαλης ανθρώπινης ψυχής, εκεί ακριβώς όπου ενώνονται και διχάζονται πρόσωπα, γεγονότα και μνήμες συμφύονται, εκεί όπου η φωτεινότητα του χιούμορ «μαυρίζει» και γίνεται κλαυσίγελος, εκεί όπου ο ψίθυρος μεταμορφώνεται σε έκρηξη και το απάνθρωπο σε άκρως ανθρώπινο και τ' αντίθετο.

Η ίδια, σε έναν πρωταγωνιστικό ρόλο με τέσσερα (ηλικιακά) προσωπεία, έδειξε πως έχει και την πλαστική δύναμη και την ηρεμία υποκριτικής και τη σκηνική γοητεία για να συνθέσει ένα σύνθετο πρωτεϊκό πλάσμα, με τις απολήξεις του να καταλήγουν κατευθείαν σ' εμάς στην πλατεία, δηλαδή στην ίδια τη ζωή. Έπλασε ρόλο.

Όσο για τους συνεργάτες της (Γ. Κατσίγιαννης, Δ. Νικητίδου, Γ. Υφαντής, Γ. Λάζαρης), έκαναν ό,τι μπορούσαν για να παίξουν στους «σωματικούς» ρυθμούς που τους δίδαξε η σκηνοθεσία και γενικά δεν τα πήγαν κι άσχημα. Η παρουσία τους τροφοδότησε την παράσταση με θετική ενέργεια, παρόλο που, αν ήταν λιγότερο σφιγμένοι, θα ήταν σαφώς πιο αρμονικά ενταγμένοι στο γενικότερο κλίμα και θα έπαιζαν πιο ομαδικά (πιο άνετος από όλους έδειχνε ο νεοφώτιστος της παρέας Λάζαρης).

Τα σκηνικά και τα κοστούμια του Κ. Δάβαρη λιτά, αυτά ακριβώς που ζητούσε η σκηνοθετική άποψη. Η ελληνική απόδοση των Ο. Ποζέλη, Μ. Γουλή θεατρικότητα. Τη σημειώνουμε στα «συν» μιας όμορφης παράστασης που πρόδιδε μόχθο και άποψη.